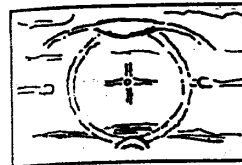

Date night of	Times UT	Notes	Date night of	Times UT	Notes
27/28	0012-0050	Faint NLC patch suspected in zenith at Wick, very faint bands and billows at Vidsberg. Faint billows at Edmonston.	19 19	0240-0315	Faint NLC patch suspected overhead at Todmorden.
			19 20	2125-0240	Moderate display, all forms, in cloud gaps at Morpeth, faint bands at Vidsberg. Small faint moderate NLC in Finland at 62° N. Bands at Fort McMurray.
28/29	2100-0250	Large bright display, all forms, in England and Denmark, observed in tropospheric cloud in Scotland. Reported at 11 Netherlands stations. In Helsinki one NLC seen in zenith and 5 sky, another low in N with strong billows in W. Bright at Morpeth with billows and whorls but became fainter from 2350.	20 21	2110-2230	Bands in cloud gaps, at Todmorden. Moderately bright display, all forms, by 7 observers in Finland.
			21 22	2200-0030	Very faint bands visible through binoculars, Morpeth. Large bright display in N Finland.
29/30	2215-0200	Bright bands seen at Todmorden (York), widespread display overhead in haze at Aberdeen. Faint blue-green patch at Rosne, faint bands at Helsinki after 0100 local time.	22 23	2108-0045	Bands and billows in tropospheric cloud gaps in Orkney and Shetland. Bright and extensive display in Finland, all forms, some brown-yellow structures described in eastern sky.
1/2 July	2120-0255	Moderately bright, extensive display, bands and some billows, observed from 10 British and 2 Danish stations, also Fishery Protection Vessel Auro at 59° N 5.5° W. Faint forms seen S of zenith near dawn at Bedford. Small faint patches at Tapiola and Vantaa, Finland.	23/24 July	2130-0300	Very bright and extensive display, the best for many years, seen by 30 observers and meteorological stations throughout Britain on a clear night. NLC seen in cloud gaps in Finland. In Scotland large curved bands gave way to intensely bright whorls and knots near local midnight, then to strong billows high in NE towards dawn.
2/3	2309-0215	Faint bands and a few billows in cloud gaps in N England.	24/25		Billows up to 40° at Edmonston.
3/4		Bands and billows up to 15° at Edmonston, Canada.	25/26	2100-2300	Small NLC at Kutsunjärvi, Finland.
5/6	2230-0232	Faint NLC, mainly bands, N Britain. Suspect bands at Tapiola.	26/27	2100-2200	Faint bands and veil overhead at Todmorden. Bright NLC, all forms, observed throughout Finland and at Västerås, Sweden.
6/7	2320-0240	Faint bands at Borgholm and in N Britain. Bright NLC in cloud gaps at Turku.	27/28	2045-2145	Faint veil suspected at Tampere but negative reports from several Finnish stations.
7/8	2115-2300	Bands at Todmorden. Bright widespread display at Helsinki and Turku, all forms in E sky from horizon to zenith.	29/30	2130-2145	Doubtful. Possible small faint NLC at Kuopio but other Finnish stations negative. No NLC at Morpeth but faint band suspected at 2° at Swansea (Wales).
8/9	2115-0200	Faint bands reported at Todmorden but no NLC visible at Aberdeen at 2230. Small faint NLC in S Finland.	30/31	2000-2330	Faint display with bright individual structures, all forms, widely observed in Finland.
10/11 July	2130-0100	No NLC at Siering 2300 but NLC in cloud gaps, Linton-on-Ouse (York) 0100. NLC in cloud gaps, Denmark. Faint widespread NLC at Kustavi, SW Finland.	31 July/1 Aug.	2210-2245	Small faint NLC at Turku.
11/12	2100-0154	Bright display, all forms, Denmark and Twente (Netherlands).	1/2	2315-0000	Bright, all forms, at Liminka, N Finland. Stations in S Finland negative.
12/13	2135-0130	Small bands in Orkney. Bright display, all forms, in S Finland and Kuopio area. NLC at Fort McMurray, Canada.	2/3	2040-0300	Faint bands and billows in cloud gaps at Morpeth, suspect NLC in zenith at Todmorden. Small medium NLC in Finland.
13/14	2155-0030	Bright bands and billows at Borgholm. Faint bands at Fort McMurray.	3/4	2055-2300	Moderately bright bands and billows, S Finland.
15/16	2110-2315	Widespread and bright display in Finland, all forms. Up to zenith at Helsinki, all-sky at Rautalaampi and Kuopio.	4/5	2110-0050	Bands and billows, Orkney and Shetland; moderately bright bands, Kuopio and Ilho, Finland.
16/17	2210-0204	Faint to moderate NLC over Britain down to Yorkshire, mainly bands, some billows and whorl structure. Small faint veil in S Finland after 0030 local time.	7/8	2015-2330	Bright NLC, all forms, at Kuopio, Ilho, Tampere and Joensuu. Described as fast-changing.
17/18	2100-0230	Negative at Aberdeen 2315 but faint veil suspected overhead at Todmorden 2135-2159, and definite NLC in cloud gaps 0215-0230. Small bright NLC in F Finland.	9/10	0010	Small medium NLC, veil and bands, at Kemist, Finland.

Table II. Nights in Finland and in Great Britain north of 54° N judged to have negative sightings of NLC

Britain: May 8/9, 15/16, 21/22, 27/28; June 1/2, 3/4, 4/5, 7/8, 9/10, 11/12, 15/16; July 4/5, 9/10, 31/Aug. 1.

Finland: May 3/4, 4/5, 5/6, 6/7, 8/9, 9/10, 15/16, 31/June 1; June 9/10, 10/11, 11/12, 14/15, 15/16, 16/17, 17/18, 21/22, 25/26; July 2/3, 9/10, 13/14, 14/15, 18/19, 28/29; Aug. 6/7, 10/11, 14/15, 19/20, 25/26.

SIVUAURINKO

ILMAKEHÄN VALOILMIÖT/Halot
Toim. Marko Pekkola

POHJALUKEMIA

Vuoden alku on ollut suorastaan mielenkiintoisen surkeaa aikaa halojen näkymisen kannalta. Jääsumuhalojen oletettu maksimi tammi-helmikuussa tuli ja meni normaalisti, paitsi että jääsumuhalot tuntuivat jääneen pois. Ja kun yläpilvihaloja näkyi ainakin tammikuussa korkeintaan yhtä heikosti kuin tammikuussa yleensä on tapana, niin lopputulos jäi heikonpuoleiseksi. Havaitusjakohäiset jääsumuesiintymät olivat parhaimmillaan tammikuussa uskomattomat 3 havaintoa ja helmikuussa lähes samalla kaliiberilla vain 5 havaintoa. Näin heikkoa ei vuoden alussa oje jääsumujen suhteen ollut kuin aikojen, jolloin oli hyvä jos joku osasi erottaa 22 renkaan Zeniitin ympäristön kaaresta ja päinvastoin. Onneksi maaliskuun alku oli jo hieman parempi - muutoin olisi ollut vaara, etteivät kaikki havaitusajat välttämättä olisi enää ensi talven tullen muistaneet miltä jääsumuhalot näyttävät.

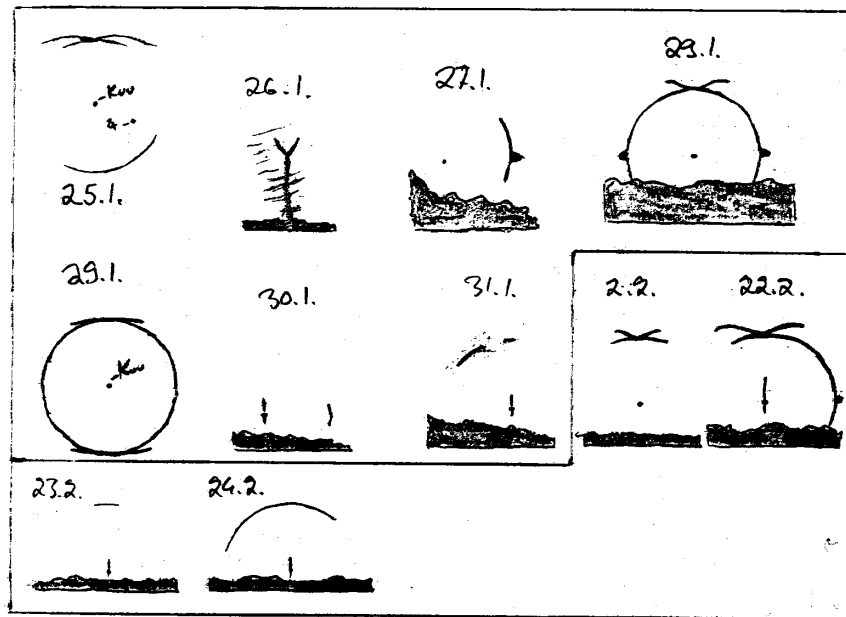
Niinikään multihaloja nähtiin jaksolla riemastuttavan runsaasti. Tällä kertaa peräti 1 kpl. Tilanteen pelastavat kuitenkin jälleen kerran yksittäiset erikoisuudet. Joulu- ja tammikuussa alkanut Hissink- ketju jatkui tammikuussa ja helmikuussa kahdella lisähavainnolla. Ellipsihalon kohdalla kävi siis aivan kuten viime UMI:ssa totesin mahdolliseksi; pyramidikiteiden synnyttämänä ilmiönä se saattaa harrastaa outoa parvi-esiintymistä aivan kuten harvinaiset aurinkokeskiset renkaatkin. Näistä jälkimmäisistä on materiaalia tuonnempaa tällä samalla SAur-palstalla - nimenomaan niiden esiintymistiheys merkittävänsä valossa. Lisäksi Timo Kinnunen ilahdutti jaostoa 20-21.2. havaitsemalla ensimmäisen Jupiterin synnyttämän halon Suomessa. Kyseessä tietysti pilari, jolla mittaa oli $\frac{1}{2}^\circ$. Näyttää siltä, että planeettavuosi '88 on sitä samaa myös haloharrastajille. TK:n kiikarihavainnosta niinikään tuonnempaa lisää-

LUKEMAT NUMEROINA JA PIIRROKSINA

Tässä sitten tarkemmin numeroiden avulla esitettyä edellä puhtaana verbaalisesti kuvattu surkeus. Taulukot on koottu niiltä havaitusjoilta, joilta havainnot saapuvat ajoissa tähän välikatsaukseen sekä lisäksi parilta, joille soitin tätä taulukkoa tehdessäni, jotta saisin hieman kattavamman näkymän. Sulkeissa olevat luvut kertonevat ytimekkäästi miten tehokkaasti leuto ja pilvinen talvi on tappanut jääsumun pois. Yleissilmäyksellä sarakkeet vaikuttavat kohtalaisen mukavasti samaan suuntaan näyttäviltä. Kinnusen runsas Kuun halojen osuus päivä- sellaisiin verrattuna voisi hyvin selittyä aktiivisella muuttuvien tähtien tarkkailulla öisin. Kuopolaisten tulokset taas, jotka ovat hieman muuta Suomea paremmat, ovat selvästi keskenään varsin yhtäpitäviä.

Taulukko no 1. Tammi-helmikuun havaintojen yleistilastoja.

Havaittaja	TAMMIKUU		HELMIKUU		Tammik. yht.	Helmik. yht. (jääs)	YHT.
	Aur.	Kuu	Aur.	Kuu			
J.Luukkonen	9	6	7	1	15 (2)	8 (3)	23
P.Tuovinen	2	0	4	1	2 (0)	5 (0)	7
J.Holopainen	6	2	6	1	8 (3)	7 (1)	15
J.Hakumäki	8	7	10	2	15 (3)	12 (5)	27
T.Nousiainen	9	6	12	2	15 (3)	14 (5)	29
J.Ruoskanen	5	2	4	0	7 (0)	7 (0)	11
V.Mäkelä	5	2	7	1	7 (1)	7 (1)	15
M.Pekkola	8	4	7	1	12 (2)	8 (1)	20
T.Kinnunen	3	3	2	4	6 (0)	6 (3)	12

Kuva no 1. Edellisen sivun kuivat numerotilastot muutettuina siksi miltä ne yhden havaintijan kohdalla taivaalla näyttivät. Jukka Ruoskasen listalomakkeen toiselle puolelle piirtämä TAMMI-HELMI saalis Siuntiossa.

Tammikuun tilanne oli myös ajallisesti jakaantuen hyvin samankaltainen koko maassa. Kuukauden ensimmäiset 24 päivää olivat lähes täysin tyhjiä. Pääosa aivan yksittäistä havaintoa lukuunottamatta mainitulla jaksolla nähtiin muutamia haloja vain 7-9.1. päivinä. Tyhjuys päättyi 25:n päivän jälkeen. Esim. Ismo Luukkonen kuvailee tilannetta Liminka cityn horisontista seuraavasti: "Tammikuu alkoi surkeasti - kun kuusta oli jäljellä enää kuusi päivää oli havaintoja kertynyt ruhtinaalliset kolme (!!!). No noiden kuuden viimeisen päivän aikana näkyikin sitten halo jokaisena päivänä ja yönä." Näin syntyi siis yksi tammikuun kolmesta parhaasta (15) tuloksesta.

Helmikuun haloista suurin osa havaittiin vastaavasti 22.2.-26./27.2. jaksolla. Kolmannen ja seitsemännentoista päivän väliin mahtui lähes yhtä haloton jakso kuin mitä tammikuun alkuosa oli.

30/31.1. IMATRA & MUU SUOMI

Aivan kuten edellisenäkin 29-30.1. yönä lähes kaikki havaintijat raportoivat hienon Kuun halon. Imatralla 30-31.1. näytelmä räpäytti esille jopa täyden Kuun horisonttirenkaan, jota ei todellakaan pääse turhan usein ihmettelemään. Lisäksi juttuun ehdoton kruunu oli Kuun korkeuden mukanaan tuoma trooppisten maiden halonäytelmien tuulahdus, sillä mitä korkeammalle mennään sitä jännittävämmäksi tietenkin muuttuu esim. täyden horisonttirenkaan ja täyden 22° renkaan suhde. Veikolla Kuun korkeus 57° teoreettisen Imatran horisontin maksimin ollessa 57°! Oheisesta piirroksesta käy kauniisti ilmi tällä korkeudella saavutettava "sormus"-efekti. Muut havaintoasemat raportoivat enimmäkseen täysiä 22° renkaita ja pitkiä 22° sivuavia, aivan kuten VM (piirroksessa oikealla alla lähes täysin 22° renkaaseen yhtyvät 22° allasivuava). Luukkosella Limingassa täydet 22° sivuavat, muttei jälkeä-

kään horisonttirenkaasta. Imatralla Helsingin suuntaan mentäessä 22° sivuavat olivat, kuten Imatrallakin, vain osittaiset, mutta HR oli näkyvässä pätkittäisenä.

PLANEETTOJEN HALOT 20-21.2. JA 26.-27.2.

Yhtäaikaa kolme pilaria Helsingin taivaalla 20-21.2., nimittäin Kuun, Venuksen ja Jupiterin. Kuun pilari oli 4° pitkä, valkea ja keskikirkas (2), Venuksen pilari taas sen 1°, valkea ja (3), sekä Jupiterin pilari - ensimmäinen meillä laatuun - 1/2° valkea ja ("3.5"). Venuksen pilarin Timo Kinnunen kertoi nähneensä paljain silminkin (aivan kuten parhaita venuksen pilareita on aiemminkin tarkkailtu), mutta Jupiterin aikaansaannoksen näkemiseen tarvittiin kiikari. Toisen planeettahavainnon lähetti Jussi Holopainen Kontiolahdelta. Todella minimaalinen 1/4° + 1/6° Venuksen pilari, kirkkaudeltaan himmeä (3). JH oli merkinnyt kaavakkeelle väriksi V - tarkoitatko todellakin vihreää? Tuntuu hieman oudolta arviolta. Jupiterin pilarin aikoihin itse Jupiterin kirkkaus oli -1.8. Syksyllä Mars nousee jo elokuussa samoihin lukuihin ja sitten ylitse. Nyt on siis hyvää aikaa kiillottaa kiikareitaan ja valmistautua pieneen haasteeseen sitten syksymmällä. Tarvinneeko sanoa enempää?

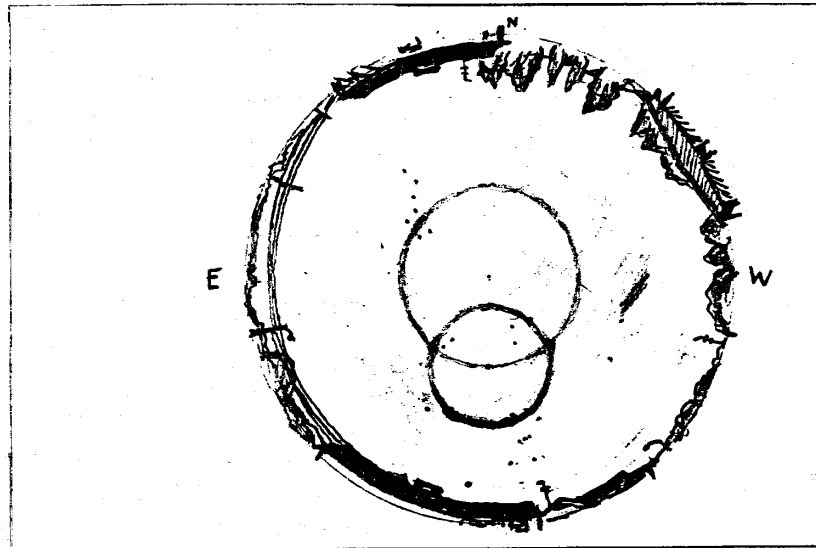
VALAISTUSTA HISSINK- TAPAUKSEEN

Saapui mm. PP.Hättinga Verschuren kirjeiden mukana. Kirjeenvaihto Alankomaiden suuntaan, joka oli pitkään syksyllä pysähdyksissä (niinkuin kaikki muukin halonäytelmien kohdalla) on päässyt mukavaan vauhtiin uuden vuoden puolella. PPHV:tä kiittäminen on kaiken muun mielenkiintoisen materiaalin ohessa myös niistä vinkeistä ja artikkelikopioista, jotka johtivat parin uuden mahdollisen Hissink- havainnon jäljille. Lisäksi saimme tietysti tälläkertaa yksityiskohtaiset tiedot vuoden 1977 alankomaalaisten havainnosta - ainoasta Hissinkistä joka viime vuosikymmeninä on siellä päin näkyneet tarkkailusta huolimatta. Oheen olen kopioinut arkistotutkimuksen tämän hetkisen tilanteen taulukkona, joka on otettu suoraan omasta viimeksi Hollannin suuntaan lähteneestä kirjeestäni. Tästä syystä se on englanninkielinen, mutta epäilemättä kaikki ymmärtänevät sisällön. Alareunassa on hieman juttua 7.12.1987 havainnon ihmeellisestä valokuvamittauksen ja toisaalta visuaalihavaintojen ristiriidasta, jonka säästin mukaan taulukon yhteyteen. Toivottavasti teksti näkyy UMissa.

Date	Place	Country	Sun/Moon Altitude	Diameter/radius inf.	Colour	Brightn.	Observer
18.2.1796	?	GB	Moon 54 ^o	Diam. 8 ^o < x < 12 ^o	White	Bright?	Hall
25.2.1901	Media, Pennsylvania	USA	Moon 7 ^o	Diam. vert. 9 ^o and hor. 6 ^o	?	?	?
28.6.1901	Zutphen	NL	Sun 47 ^o 50'	Diam. vert. 10.5 ^o hor. 7.5 ^o	Red & W	Bright	Hissink
1908	?	CAN?	Moon 7 ^o	Diam. vert. 7 ^o hor. 4 ^o	?	?	?
26.1.1977	Leiden	NL	Moon 41 ^o	Diam. vert. 10 ^o hor. 4 ^o	?	?	K.Neve
7.12.1987	Helsinki, Espoo	SF	Moon 35-38 ^o	Diam. visually observed vert. 10 ^o hor. 6 ^o Diam. calculated from photos vert. 7 ^o hor. 5 ^o	White	Medium bright	E.Kinnunen, T.Kinnunen, M.Nousiainen
7.1.1988	Meltojärvi, Ylitornio	SF	Moon 20-29 ^o	"Vertically longer than normal coronas, horizontally shorter"	White	Medium bright	J.Kallijärvi
18.2.1988	Kuopio	SF	Sun 144 ^o	Diam. vert. 11 ^o hor. 34 ^o (upper radius 5.5 ^o ; hor.rad.-1.7 ^o)	White	Medium bright	J.Helkämä, T.Nousiainen

There is a very strong discrepancy with the measurements of the 7.12.1987 observation. Visual observation was made with hand measurements and has usually been rather valid estimation. Also the visual measurements agree well with the overall view of an halo of which vertical diameter is about 10° and doesn't change a lot or not at all with the suns changing altitude. But... the photograph measurements have been done with two different methods and agree well with each other. Namely first with the background information of having a picture with negative format 24x36 mm, Tamron Zoom 80 mm, exposure time 1-15 sec, and Tri-X pan film (These answer also your questions about the details of photo) and then having a star picture of the same equipment, and measuring the view with the help of the star charts. The other method was the moon - which I found exactly 5 mm as 32'. The results through these means strongly suggest the above surprising values. The work on measurements was done by T.Kinnunen. On the other hand - these latter results fit well with the 1908 observation taken from Corliss - the observation that differs remarkably from the others.

Kuva no 2. Kuun halonäytelmä Imatralla 30-31.1. Piirros Veikko Mäkelä klo 21.45-22.15. 22° rengas; sen oikealla alareunalla tiiviin mukana sivuten 22° alasiivuavaa sekä Kuun kautta kulmien täysi horisonttiringas. Otavan laatikon kohdalla on pilvikirkastuma, jota havaitsija ei pitänyt varmana 120° SKuuna.

Taulukko no 3. Esimerkki alankomaalaisten valoilmiojaoston kanssa vaihdettavista harvinaisten halojen listoista. Wegenerin (W) ja Trickerin (T) vasta-aurinkokaaret Alankomaissa 1969-1987. W/T tarkoittaa samanaikaista molempien vasta-aurinkokaarten näkymistä. 1968 havainto on lisätty joukkoon jälkikäteen.

Date	Place	Type	Solar elev.	Color	W/T	Observer	reference
24.04.70	Amsterdam	W	ap 45	white		P P Hattinga V	Weather V.26, 1971, p.532
02.06.70	Amsterdam	W	33	coloured		P P Hattinga V	Ibid.
02.05.72	Venlo	W	32	coloured		P P Hattinga V	Ibid. Vol.28, 1973, p.300
22.02.75	Heerlen	W/T	ap 20	col/white		T Joosten	
22.03.76	Den Haag	W	ap 30	coloured		P P Hattinga V	
09.04.76	Utrecht	W	ap 40	white		W van den Berg	
09.09.80	Huizen	W	ap 40	coloured		G Crijs	
26.02.85	Arnhem	W/T	29	col/white		P P Hattinga V	Weather V.41, 1986, p.328
29.04.85	Deventer	W	10	coloured		P P Hattinga V	
17.05.86	Deventer	W	56	white		P P Hattinga V	Weather article in prepar.
The 1968 T-type arc observation was:							
19.08.68	Leeuwarden	W/T	ap 30	T:white		K Weerstra	

Date	Place	Radius/radii	Observer
28.05.73	Venlo	18 deg; two parts symmetric to the sun, left and right, remaining for more than one hour, in site of cloud move	P P Hattinga V
06.06.73	Den Haag	8, 18, 19 (extremely bright 8 deg halo; parts of two close rings clearest left and right of the sun)	F Nieuwenhuys W van den Berg G Können
	Santpoort Amsterdam	18 deg	
15.06.73	Den Haag	--	
		8, 18, 19 deg (a 'repeat' of 6 June)	F Nieuwenhuys
14.04.74	Den Haag	+ 18 deg	H Mizze
	Santpoort	+ 18 deg (many unusual radii phenomena seen in England - see Weather vol 31 nr 9, sept 1976 p.304)	W van den Berg
19.04.74	Den Haag	8, 18 deg (the 18 deg one being brightest left and right of the sun)	P P Hattinga V
12.07.77	Rotterdam	19 deg (with parhelion ?)	P P Hattinga V
26.05.82	Deventer	18 deg (with parhelion ?)	P P Hattinga V
31.01.88	Drachten	9 deg (lunar halo)	F van Dijk
	Dordrecht	9 deg (lunar halo: the ring discovered on a photograph of the bright 22 deg halo)	by R Friedl
07.02.88	Dordrecht	about 35 deg (parhelion ?)	R Friedl

In all these cases the unusual halos were accompanied by 22 deg rings.

Taulukko no 4. Aurinkokeskiset renkaat Alankomaissa 1970-1987 (osa 1988). Huomaa ryhmittymisen oudosti 1973-74 ja 1988 sekä useiden vuosien tauot välissä. Aivan samanlaisia piirteitä on vastaavissa suomalaisissa havainnoissa.

Huhtikuun alussa ilmestyvässä T+A:ssa on artikkeli Hissinkin halosta. Lehden pitkän ilmestymisodotuksen ja tilanteen nopean kehittymisen vuoksi juttu on kuitenkin osin vanhentunut ilmestyessään. Jukka Kallijärven Ylitorniossa 7.1.1988 havaitsema ellipsin muotoinen Kuun halo ennätti vielä mukaan artikkeliin, mutta ketjun viimeisin havainto on niin tuore, etteivät siitä saadut hienot diavärikuvat ole valitettavasti mukana. Kuten mm. epäpuolisesta taulukosta on nähtävissä on pyramidikiteiden synnyttämällä aurinkokeskisillä renkailla havaittu tiettyä taipumusta parviesiintymiseen. Erityisen selvästi tämä näkyi viime keväänä Suomessa, jolloin muutaman viikon sisään mahtui kaksi useiden päivien yhtäjaksoista pyramidikidesarjaa. Myös Hissinkin halo syntyy pyramidikiteestä - tosin hieman erityyppisestä kuin erikoiset renkaat. Tämä saattaa olla syy Hissink-ketjuumme. Ainaakaan peikkä huomion lisääntyminen 5° nurkkiin UMI-tiedotuksen seurauksena ei voi selittää molempia uusia havaintojamme, sillä Ylitornion Meltosjärven havainto tuli JAOSTON ULKOPUOLISELTA havaitsijalta, jolle UMI 1/88 oli täysin tuntematon käsite, samoin kuin "Hissinkin halo". Viime viikkoina kirjastojen kätköistä ja toisaalta ulkomailta saapunut ellipsihalo-materiaali on niin runsasta, että yksin sillä voisi tapetoida koko Ursa Minorin sivuvahvuuden, mutta täysin ymmärrettävistä syistä jättänen tämän tekemättä. Myöskään T+A ei ole kovinkaan viisas paikka liian yksityiskohtaiselle materiaalille. Sensijaan harkitsen materiaalin

kokoamista yksin kansiin pieneksi koosteeksi, joka sisältäisi alkuperäisessä muodossa kaikki tapaukseen liittyvät dokumentit: tieteelliset artikkelit eri vuosisadoilta, havaintoraportit, piirustukset, peitepiirroset, kirjeenvaihdon, viestit ja laskelmat. Lisäksi ymmärrettävyyden lisäämiseksi välissä olisi hieman auttavaa selostusta. Itseasiassa olen tehnyt jo puolet jutusta ja tämän UMI:n kirjoittaminen sekä pariin muuhun hommaan valmistautuminen ovat vain katkaisseet sen tekemisen. Jos saan sen lähiaikoina valmiiksi pistän materiaalipakkauksen kiertoon kiinnostuneille sekä niille joille minä lähetän sen jokatapauksessa. Tämä Hissinkistä tällä erää. Mainittakoon vielä lyhyesti kolmannen SAur-palstan sivun taulukosta, että vuosien 1796 ja 1908 havainnot ovat kaukana varmasta 100% Hissink-tapauksesta. Ensimmäinen voi olla lähes yhtähyvin havainto jostain meille tuntemattomasta harv. aurinkokeskistä renkaasta - mahdollisesti juuri siitä mitä S.W. Visser alunperin nimitti kirjassaan "Hallin haloksi" antaen sen säteeksi $6,1^{\circ}$ - tai sitten se voi olla kevyesti havaintovirhe. Jälkimmäinen vuoden 1908 havainto poikkeaa pysty akselinsa puolesta niin suuresti muista (juuri pysty akselin pitäisi olla vakio vaakaa-akselin muuttuessa Auringon korkeuden mukaan?) että se saattaisi olla Hissinkin sukulaishalo - toinen ellipsihalo mahd. muiden joukossa. Säästän kuitenkin lukijani liiemmillä päänsäryiltä ajatuskiemuroitteni seuraamisessa ja siirryn muihin aiheisiin. - tällä erää.

MUITA UUTISIA KOLLEGOILTAMME HOLLANNISTA

Suomalaiset halohavaintajat saivat kehuja viimeisimmässä kirjeessä. PPHV kertoi olleensa "vaikuttunut havaintoryhmämme havaitsijoiden tarkkuudesta, joka johtaa näin mielenkiintoisiin havaintoihin". Lisäksi myös Hattinga Verschure piti Hissink-valokuviamme ainutlaatuisina ja arvokkaina - ainakaan hänen tiedossaan ei ollut toisia.

Viime keväänä näkyi 17.5. mahtavan kirkas multihalo Alankomaissa, heti Tshernobylin onnettomuuden jälkeen. Jopa kymmenien tuhansien ihmisten arvelaan nähneen halon ja sadat ihmiset tukkivat De Bilt'in Kuningaallisen Meteorologisen toimiston puhelinlinjat kertoessaan innokkaasti ilmiöstä. Tieto merkillisestä halonäytelmästä levisi nopeasti television ja radion uutisten välityksellä! Ilmiön arveltiin olevan jonkinlaisessa yhteydessä Tshernobylin saastepilvien kanssa. PPHV valmistelee artikkeleita asiasta Weather-lehteen, jossa on muutenkin ollut viime vuosina ja vuosikymmeninä aina silloin tällöin eurooppalaisten tärkeimpiä haloutuksia puhtaan meteorologisten juttujen lomassa.

Muistanette yläkuperan Parryn kaaren, sen Parryn kaaren version, joka näkyi hyvin jyrkkänä V:nä Auringon ollessa alle 15° korkeudella ja vain silloin. Suomalaiset harrastajat ovat nähneet näitä aika heikosti - vain 1 mahdollinen havainto syksyllä 1985, kun sensijaan viime vuonna Alankomaissa näitä näkyi jopa 4 kpl yhteensä koko maata kohti. Tämä on kuitenkin lähteen mukaan poikkeuksellista aktiivisuutta. Ainoa tuntemani elossa oleva Bouguerin havaitsija - itse PPHV - kertoi edelleenkin mielipiteensä olevan, että vuoden 1980 Bouguer oli alijäähtyneissä vesipisaroissa (taivaalla samassa pilvityypissä jossa komea multihalo) syntynyt pilvisateenkaari. Edelleen mainittakoon että heikäläisten havaintoryhmä ei ole nähnyt vielä yhtään 90-98 SAuria (ilmeisesti 1970-88 jaksosta ainakin) ja niin tätä epävarmaa himmeää valopaakkua koskeva tietous oli hyvin tervetullutta siellä päässä.

SEKALAISIA UUTISTEN TAPAISIA JUTTUJA

Korjaamme UMI 6/87:ssä olleen hirvittävän virheen, jonka johdosta useat tahot ovat ottaneet yhteyttä jaostonvetäjään. Ismo Luukkonen ei ollut matkalla Hämeenlinnasta pohjoiseen, vaan etelään. Onneksi kukaan ei tästä virheestä tuotuneena huomannut, että kyseisen kappaleen tähtipäiväpaikkakin oli otsikossa vuoden verran päin honkia!

Veikko ja allekirjoittanut ovat muodostaneet keskinäisen painostus & avunantoryhmän, jonka tarkoituksena on edesauttaa sekä uupuvien yöpilviyhteenvedojen 86 & 87,

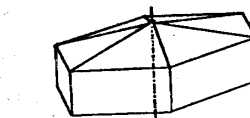
että niinkään puuttuvien haloyhteenvedojen 86 & 87 aikaansaamista. Toteutuessaan jälkimmäinen merkitsisi myös viime vuoden puuttuvien halokatsausten - joiden ilmaantumista mm. J.Mänttari kaipasi kirjeessään - korvaantumista yhteenvedon sivuilla. Jäämme jännityksellä odottamaan mitä seuraa.

Apil auringon nousua ennen/ auringonlaskun jälkeen -keskusteluun tuli kaksi osanottajaa lisää. Timo Kinnunen kertoi tarkkailleensa auringonpilaria 28.1. 19 minuuttia auringonlaskun jälkeen (lasku 16.21 - pilari katosi 16.40). Lisäksi Marko Riikonen heitti kirjeessään melkoisen lisäyksen tähän asti niin yksimielisen lähekkäisiin (20 minuuttia ± 1 min) aikoihin kertomalla nähneensä tammikuussa täysimittaisen punaisen apilin ja sen päässä sijainneen ylläsiuvaavan noin 35 minuuttia ennen auringonlaskua. Toivottavasti MR:llä on tarkat kellonajat tallessa tästä tapauksesta, niin voimme tutkailla sitä tarkemmin.

Tommi Rantala Valkeakoskelta lähetti jaostolle havainnon keinovalopilareista lyhytlyvässä ja lähestyvän auton valoissa. Jälkimmäisiähän on tosiaan havaittu aina silloin tällöin rikkaimpien jääsumutuhentymien yhteydessä. Jos jääsumu on aivan ennätysmäisen mahtavaa, riittää kuulemma tavallinen taskulamppukin sopivaksi valonlähteeksi alkeellisen pilarin aikaan saamiseksi.

Lopuksi pyytäisin havaitsijoita esittämään toivomuksensa havaintolomakkeiden lähettämistä: paljonko tarvitsette tarkkoja ja paljon listalomakkeita esim. koko loppuvuoden 1988 ajalle? Yleensä olen lähettänyt lomakkeita joko liian vähän tai liian paljon ja tavallisesti vielä väärään aikaan - tästä lähin toivonkin, että havaitsijat itse kertoisivat suoraan miten paljon mitään kaavaketta kaivataan. Tähän asti tehokkain kommunikointi asian ympäriltä saapui aikoinaan oheisessa muodossa eräältä Itä-Suomen havaitsijalta - näinkin järkyttäviin temppeihin on siis väjällä jouduttu turvautumaan, jotta vuosien varrella perin hitaaksi laiskistunut vetäjä olisi saatu reagoimaan nopeammin. Mainittakoon vielä että kys. havaitsija sai kaavakkeensa.

Kuva no 3. Jääkideytyppi, jonka arvelaan olevan vastuussa Hissinkin ellipsimäisestä halosta. Kuva no 4. Tyypillistä haloalajaoston sisäistä kommunikaatiota, josta kuvastuu havaitsijakunnan innokas asenne, kts. myös teksti yllä.

Ijkekristal dat verantwoordelijk is voor de elliptische halo.

HISää
Ha vär tilo lomakkeita
NIESTÄN

PARHELIA/ Halo subsection by Marko Pekkola

The first two months of 1988 were disappointments to Finnish halo observers. Only one complex halodisplay was observed and the days of yearly ice fog maximum passed with exceptionally few ice fog occurrences. Halo of Hissink reappeared twice during the period and during February Jupiter's pillar was observed for the first time in our network by T.Kinnunen. The phenomenon was very faint and it could only be seen with binoculars. Tables no 2-4 have been taken from the correspondence between M.Pekkola and the Netherlandian light phenomena section leader P-P.Hattinga Verschure. No 2 contains all the observations found so far from the light phenomena literature possibly representing the halo of Hissink. No 3 lists all anthelic arcs of Tricker and Wegener, and no 4, all haloes of abnormal radii, observed in the Netherlands during the last two decades.